

Kristen Touborg (SF):

SF er enig i lovens hensigt, altså at søge Bornholm udpeget som et bjergområde, hvor det er særlig vanskeligt at drive landbrug.

Forslaget skal være medvirkende til at oprettholde jordbrugsvirksomhed på øen og modvirke affolkning; men da bjergene jo ikke er så store på Bornholm, søges øen altså godkendt efter bjergdirektivets bestemmelser om begrænsede områder med særlige ulemper, og her tænkes især på de øgede transportudgifter, der er forbundet med at producere landbrugsvarer på Bornholm.

Vi vil i SF gerne være med til at støtte udkantområderne. Det gælder Bornholm, men det gælder sådan set også andre områder, f.eks. de øvrige øer her i landet, som har færgeforbindelser. Vi vil gerne tilslutte os dem, der tidligere har sagt, at man bør undersøge mulighederne for at få det direktiv til at omfatte yderligere en lang række øer.

Vi vil også gerne påpege muligheden for, at man bearbejder mere af landbrugsproduktionen på Bornholm, altså på stedet, hvor den produceres, frem for at få de store transportudgifter. Det gælder f.eks. for slagterierne.

Så vil jeg gerne spørge Venstres ordfører, hr. Christian Mejdahl, om det skulle betragtes som et forslag om at fjerne amtsgrundskatten, altså om det var et forslag, der skal træde i stedet for dette direktiv. Det kunne være interessant at få en uddybning af det.

(Kort bemærkning).

Christian Mejdahl (V):

Som svar til hr. Touborg vil jeg sige, at det, jeg spurgte om her, var, om landbrugs- og fiskeriministeren havde undersøgt enklere løsninger at hjælpe Bornholm med, f.eks. ved at fjerne ejendomsskatterne. Det er da i hvert fald billigere at administrere end den ordning her. Om det giver det samme i provenu, ved jeg ikke, men det kan en undersøgelse jo give afklaring af, og derfor var min hensigt med forslaget, at hvis der var sådan en balance provenumæssigt, kunne det forslag træde i stedet for det om direktivet.

Aage Brusgaard (FP):

Vores landbrugspolitiske ordfører er til et andet møde, så jeg har lovet at forelægge Fremskridtspartiets syn på lovforslaget.

Fremskridtspartiet er principielt imod støtte og tilskud og så hellere, at skatterne blev nedsat generelt, så flere mennesker blev i stand til at

klare sig selv. Tilskud og støtte har flere negative sider. Det medfører en omfattende administration til at håndtere ansøgningsskemaer og efterfølgende kontrol med de udbetalte penge, og sidst, men ikke mindst, betales støtte og tilskud jo af andre. Populært kan man sige, at de betales af naboerne, som passer sig selv. Fremskridtspartiet er ikke modstander af selve loven, blot fordi det drejer sig om Bornholm. Vi kan godt se, at bornholmerne har specielle problemer, fordi øen ligger lidt langt fra fastlandet og har store omkostninger til transport.

Det, Fremskridtspartiet hellere vil hjælpe bornholmerne med – det var det, som også Venstre var inde på – er at fritage dem for en del skatter og en del afgifter, herunder også jordskatten, og det er jo det, det ville være nemmest at hjælpe de bornholmske bønder med. Det kræver ingen administration, det er meget nemt at håndtere, og det er der ingen der kan snyde med på nogen måder, for hvis man bliver fritaget, så er der ingen begrundelse for at lave numre. Sagt med andre ord: Tilskud og støtte giver bureaukrati, og skattefritagelse giver frihed.

Lovforslaget udnytter en EU-ordning om støtte og tilskud til landbrug i bjergområder og visse ugunstige steder, og det er da vældig smart, at EU betaler 25 pct., men hvem betaler så til EU? Det gør vi selv, så det er jo én stor ring, hvor ca. halvdelen af midlerne går til spilde. Når først ordningen er gået glat igennem bureaukratiet i EU og bornholmerne er blevet vant til støtte, så kunne man jo godt forestille sig, at de syntes, det var dejligt – det er altid dejligt at få støtte, hvem vil ikke gerne have det? Og så kunne man jo forestille sig, at der var andre, der gerne ville have det; Danmark har jo mange små øer og mange udsteder. Jeg kunne da godt forestille mig, at der var nogle bønder oppe hos os selv på Mors, der også gerne ville have samme støtte.

Fremskridtspartiet er imod lovforslaget her. Man burde hellere gå den anden vej: Væk med tilskud og støtte og ned med de dræbende skatter. Vi er altså negative over for lovforslaget.

Vibeke Peschardt (RV):

Jeg skal ikke blande mig ret meget i den foregående talers udtalelser her om, hvorvidt en nedsættelse af skatterne ville hjælpe bedre end det her. Det tror jeg ikke er tilfældet, og det er i hvert fald ikke vores politik.

Men formålet med dette lovforslag er at give mulighed for at yde støtte til landbruget på